

KisFiz 1.

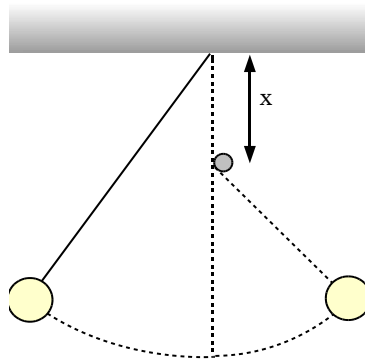
6. gyakorlat: Munka, energia

2014. március 18.

K1. (2.2.2) Egy 2 kg tömegű testet állandó erővel emelünk függőlegesen. 1 méteres szakaszon a végzett munka 80 J. Mekkora gyorsulással emeljük a testet?

N1. (2.4.6) Egy m tömegű L hosszúságú matematikai ingát vízszintes helyzetéből elengedünk. Függőleges helyzetében a kötélen egy csapocskán megakad, így az inga az ábrán látható módon lendül tovább.

- Mi a dinamikai feltétele annak, hogy az inga további mozgása során le tudjon írni egy teljes kört?
- Hova kell ehhez helyezni a csapocskát? ($x < > = ?$)
- Hogyan alakul a test pályája ellenkező esetben? (szöveges válasz)
- Hova kell helyezni a csapocskát, hogy a c.) esetben ismét az indítás magasságába jusson fel?

K2. (2.2.8) Bizonyítsuk be, hogy harmonikus rezgőmozgás esetén a mozgási és helyzeti energia összege a mozgás során állandó, azaz harmonikus rezgőmozgás esetén is fennáll az energiamegmaradás törvénye! (Adottak: D , m)

N2. (2.3.6 alapján) A feladatban az ún. kozmikus sebességekkel¹ fogunk foglalkozni. A feladatokhoz megoldásához a következő adatokra lehet szükség: (A Nap tömege: $M_N = 1.99 \cdot 10^{30} \text{ kg}$, a Föld tömege: $M_F = 5.97 \cdot 10^{24} \text{ kg}$, a Föld sugara: $R_F = 6370 \text{ km}$, az (átlagos) Nap-Föld távolság: $d_{NF} = 1.5 \cdot 10^8 \text{ km}$, a gravitációs állandó: $G = 6.67 \cdot 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$.)

A kért sebességeket az „állósillagokhoz” rögzített vonatkoztatási rendszerben számítsuk ki, azaz ne számoljunk a Föld forgásával, és keringésével!

- Feltéve, hogy nincs légellenállás, mekkora vízszintes sebességgel kéne rendelkeznie egy testnek a Föld felszínén, hogy megkerülje a Földet? (1. kozmikus sebesség)
- Mekkora sebességgel kell rendelkezzen egy test a Föld felszínén, hogy elhagyja a Föld gravitációs terét? (2. kozmikus sebesség)
- Tegyük fel, hogy egy test a ugyanolyan távolságban van a Naptól, mint a Föld. Mekkora sebességgel kell rendelkezzen, hogy elhagyja a Nap gravitációs terét? (3. kozmikus sebesség)
- A valóságban egy űrszondát nem kell a c.)-ben kiszámított sebességre felgyorsítani, hogy elhagyhassa a Naprendszer. Milyen trükkel oldható ez meg, azaz mi segíthet?
- Mi lenne, ha számolnánk a Föld forgásával és keringésével? (Csak vázlatosan!)

---

¹Részletesebben: wikipedia

K3. (2.2.17) $100N$ súlyú testet $120N$ nagyságú erővel emelünk. Mekkora az emelőerő teljesítménye az indulás után 2 másodperccel? Mekkora az átlagteljesítmény az első 2 másodperc alatt?

N3. (2.2.13) Egy h magasságú l hosszúságú lejtőt egy fém és egy falécből állítunk össze. A pálya felső részéről rövid fémhasábot eresztünk el. A fémhasáb és a fém súrlódási együtthatója $\mu_1 = 0.2$, a fémhasábé és a fémé $\mu_2 = 0.6$, $h = 5m$, $l = 13m$?

- A fém és a fa rész hosszának milyen arányánál érjük el, hogy a hasáb a pálya végén éppen megálljon?
- Mennyi időre van szükség a teljes út megtételére?
- Mekkora a hasáb maximális sebessége mozgása során?

K4. (2.2.5) $15kg$ -os testet húznak fel egy 20° -os lejtőre. A megtett út $60m$, a mozgási sebesség állandó. A súrlódási együttható $\mu = 0.2$. Mekkora munkát végez a húzóerő a testen?

N4. (2.2.14 alapján) Egy ember ún. Bungee Jumpinggal szórakoztatja magát. A kezdetben nyújtatlan, $20m$ hosszú kötelet egy völgyhíd korlátjához erősíti, a másik végét pedig magára. A híd alatt $50m$ mélységben egy folyó folyik, a Bungee-kötél, miután megfeszül $D = 100N/m$ direkciós erővel jellemezhető. Az ugró tömege $m = 80kg$, a gravitációs gyorsulás $g = 10m/s^2$. Az ugró függőlegesen mozog, zérus kezdősebességgel indul.

- Milyen mélyre süllyed mozgása során? Kell-e félnie, hogy vizes lesz?
- Mekkora maximális erő feszíti a kötelet?
- Hol lesz a legnagyobb sebessége mozgása során? Mekkora ez a sebesség?